

Esteettömän asumisen tarkistuslista

Yleistäen voidaan asunnon esteettömyyden ns. perusedellytykset tiivistää seuraavassa listassa lueteltuihin seikkoihin. Jos nämä edellytykset täyttyvät, asunnossa voi todennäköisesti asua toimintakyvyn alentuessa. Esteettömyyden kokemus riippuu kuitenkin jokaisen ihmisen yksilöllisistä ominaisuuksista ja toimintakyvystä. Ympäristö, joka on jollekin hyvin toimiva, voi toiselle aiheuttaa suuria vaikeuksia.

Asukkaat toivovat asunnoltaan ja sen ympäristöltä erilaisia asioita. Esimerkiksi elämäntyyli ja harrastukset vaikuttavat siihen, minkälaisessa

paikassa haluaa asua tai kuinka paljon tarvitsee vaikkapa säilytystilaa. On hyvä miettiä etukäteen, mitä toimintoja omaan elämään kuuluu: nautitko ruuanlaitosta, kutsutko aika ajoin ystäviä syömään, käykö usein vieraita yökylässä, onko tilaa vieviä urheiluvälineitä jne. Kyse on pitkälti makuasioista. Asuntoa hankkiessa on hyvä pohtia myös, onko tässä asunnossa tarkoitus asua pitkään, mahdollisesti koko loppuelämä.

Seuraava lista sisältää esteettömyyden ja toimivuuden näkökulman. Se ei huomioi esimerkiksi rakennusprosessin teknisiä seikkoja.

Merkitse sarakkeeseen, toteutuvatko listassa esitetyt seikat asunnossa.

1. Asuinympäristö ja -alue	kyllä	ei
• asunto sijaitsee toimivien ja käytettävissä olevien joukkoliikenneyhteyksien päässä		
• lähellä on palveluja, joiden äärelle pääsee		
• alueella on helppokulkuisia kevyenliikenteenväyliä		

2. Piha ja kodin ulkotilat	kyllä	ei
• polkujen ja muiden kulkuväylien vapaa leveys on vähintään 1 200 mm		
• kulkuväylät ovat helposti havaittavavia, pinnaltaan tasaisia, kovia ja luistamattomia		
• kulkuväylien maksimikaltevuus on 5 %		
• pysäköintipaikat sijaitsevat lähellä ja sieltä on helppo kulkea asunnon ulko-ovelle		
• piha on hyvin valaistu		
• taloyhtiön yhteisiin tiloihin (jättekatos, ulkovarasto) pääsy on helppoa		

3. Sisäänkäynti ja eteinen	kyllä	ei
• sisäänkäynti on katettu		
• sisäänkäynti on hyvin valaistu		
• sisäänkäynti on toteutettu ilman tasoeroa tai portaiden oheen on rakennettu loiva luiska (luiskan kaltevuus ulkotilassa max. 5 %, jos luiska on katettu ja lämmitetty, kaltevuus max. 8 %)		
• ulko-oven edessä on vapaata tilaa vähintään 1 500 mm x 1 500 mm		
• mahdollisten kynnysten korkeus on enintään 20 mm		
• ulko-ovi ei avaudu portaiden/luiskan eteen		
• ovi on helppo avata		
• oven kulkuaukon vapaa leveys on vähintään 850 mm		
• oven avautumispuolen etäisyys seinän sisänurkasta tai muusta kiinteästä esteestä on vähintään 400 millimetriä		
• tuulikaapissa ja eteisessä on vapaata tilaa vähintään 1 500 mm x 1 500 mm		
• tuulikaapin ovien aukeamissuunta on toimiva ja ovien aukeamiseen on riittävästi tilaa (tuulikaappiin ei voi jäädä ”loukkuun”)		
• mahdollinen hissi on riittävän tilava (koko vähintään 1 400 mm x 1 100 mm)		

4. Keittiö	kyllä	ei
• vesipiste/-pisteet on sijoitettu käytännöllisiin paikkoihin		
• sähköpiste/-pisteet on sijoitettu käytännöllisiin paikkoihin (myös selvästi lattianrajan yläpuolelle, jolloin niihin ulottuu istuen)		
• työpisteet sijaitsevat käyttäjälle sopivalla korkeudella		
• keittiökaapit ovat sopivalla korkeudella tai helposti säädettävissä		
• kodinkoneet on sijoitettu niin, että niiden käyttö on helppoa, ne ovat vähintään 400 mm päässä nurkasta		
• laskutilaa on riittävästi, erityisesti kodinkoneiden vieressä		

5. Muut asuintilat	kyllä	ei
• makuuhuoneen/-huoneiden koko on vähintään 10–12 m ²		
• ovien vapaa kulkuaukko on vähintään 850 mm		
• kynnysten korkeus on enintään 20 mm		
• huoneissa on ehjää seinäpinta-alaa, jolloin ne on helppo kalustaa		
• huoneet on kalustettavissa niin, että kulkuväylien leveydeksi jää vähintään 900 mm		

6. Kylpyhuone-, wc- ja saunatilat	kyllä	ei
• ovien vapaa leveys on vähintään 850 mm		
• kynnysten korkeus on enintään 20 mm		
• vapaata kääntymistilaa on halkaisijaltaan vähintään 1 300 mm		
• wc-istuimen vieressä on vapaata tilaa 800 mm		
• pesualtaan korkeus on säädettävä tai korkeus on 800 mm		
• suihkun vieressä on laskutilaa		
• säilytystilaa on tarpeeksi		
• seiniin voi tarvittaessa kiinnittää tukikaiteita		
• saunan lauteille pääsee helposti		

7. Muut kodin toimintoihin liittyvät tilat	kyllä	ei
• varastotiloihin ja taloyhtiön yhteistiloihin pääsee vaivattomasti		
• talotekniikan hallintalaitteet ovat helppokäyttöisiä		

8. Turvallisuus	kyllä	ei
<ul style="list-style-type: none"> • lähiympäristössä on turvallista liikkua (mm. liikennejärjestelyt, valaistus) 		
<ul style="list-style-type: none"> • jos asunnossa on portaita tai luiskia, ne ovat mahdollisimman turvalliset (mm. käsijohteet, valaistus, tummuuskonstit) 		

9. Lisähuomioita asunnon vuokraajalle	kyllä	ei
<ul style="list-style-type: none"> • vuokranantajan kanssa voi tarvittaessa sopia asunnon toimivuutta edistävien korjaustöiden tekemisestä 		

10. Lisähuomioita omakotitalon rakentajalle	kyllä	ei
<ul style="list-style-type: none"> • tontilla olevat mahdolliset korkeuserot voidaan huomioida talon suunnittelussa siten, etteivät ne vaikeuta liikkumista 		
<ul style="list-style-type: none"> • talon pohjaratkaisu sallii tilojen muunneltavuuden 		

Lähde: Nordlund, M. (toim.) Katse kotiin – tietoa toimivasta asumisesta, Invalidiliiton julkaisuja O.36., 2008 / muokattu 30.8.2019 vastaamaan 1.1.2018 voimaan tullutta Valtioneuvoston asetusta rakennuksen esteettömydestä